

Protocol

dalla radunonza communal dils 14 da december 2023 ella halla polivalenta a Trin

- Il president communal Maurus Cafilisch beneventa 61 personas alla quarta radunonza communal digl onn 2023.
- L'invitaziun ei suandada ad uras. La gliesta da tractandas vegn approbada.
- Sco dumbravuschs vegnan eligi Peter Benz e Fabio Caprez.

Tractandas:

1. Protocol dalla radunonza communal dils 14 da settember 2023
2. Approbaziun dil preventiv 2024
3. Informaziun davart il plan da finanzas e d'investiziun 2024 - 2028
4. Determinaziun dil pei da taglia communal 2024
5. Sanaziun dalla fatschada dalla casa da scola Trin, credit da fr. 785'000.-
6. Sanaziun dil reservuar combra d'aua Turnigla, credit da fr. 830'000.-
7. Ovras electricas Zervreila SA (KWZ); damonda per renovar la concessiun e decisiun davart igl ulteriur proceder en connex cun la nova regulaziun dallas relaziuns da concessiun
8. Varia

1. Protocol dalla radunonza communal dils 14 da settember 2023

Il protocol ei staus publicaus dils 22 da settember tochen ils 22 d'october. Ei ha dau ina reclamaziun che la tractanda numer 2: meglieraziun generala Trin, credit 18,45 miu., seigi da cumpletar. La suandonta damonda e risposta maunchien el protocol:

...

Dalla populaziun entra la damonda, sch'ins mantegni sigl entir tschancun dalla via nr. 8 la ladezia da 3 meters + 50 cm ur.

Hansjörg Hassler rispunda alla damonda sco suonda: Tenor la permissiun dil Departament d'economia publica e fatgs socials han ins definiu las suandontas cundiziuns per la via nr. 8: El sector sura tochen il spartavias dallas vias da transport nr. 7 e 7a ed el sector sut aviert (tschancun cun 14 pertschien pendenza longitudinala) duess ins desister da vials da betun. Ils urs san vegnir concepì a moda variabla, ston denton haver ina ladezia da min. 0,10 m dalla vart sura e 0,40 m dalla vart sut, la via sto esser 3,00 m lada. Il grep duess vegnir allontanaus a moda maluliva e salvar ina ferma structura. Dalla vart sut duess ins sche pusseivel desister da construcziuns artificialas. Era d'untgidas duess ins desister.

...

Il protocol ei vegnius agiuntaus posteriurmein cun il text menziunau sura ed ei promts per l'approbaziun. La suprastonza communal propona d'approbar la versiun vertenta. Il protocol vegn approbaus cun gronda maiortad. All'actuara vegn engraziu per sia lavur da rededer il protocol.

2. Approbaziun dil preventiv 2024

Il president communal introducescha la tractanda. Ils detagls davart il preventiv ein stai publicai sin la pagina-web ed ella canzlia. Las pli impurtontas cefras vegnan explicadas aunc ina gada alla radunonza communal dad oz. El quen da gudogn e sperdita ein budgetadas expensas da rodund fr. 8,9 miu ed entradas da rodund fr. 8,8 miu. Quei munta in surpli d'expensas da fr. 144'500.-.

Tier las entradas han las entradas fiscalas la pli gronda muntada. Tier la taglia sin las entradas e la taglia sin la facultad sefida la vischnaunca dil schazetg digl Uffeci da taglia cantunal en collaboraziun cun l'Uniun d'uffecis da taglia communal. Tier las taglias specialas dat ei fluctuaziuns ch'ei grevas

da prognosticar. Cheu emprova la vischnaunca da far in schazetg sin basa da projects enconuschents. Ils auters recavs han ins fixau analog al preventiv dil 2023.

El quen d'investiziuns han ins budgetau expensas aultas da rodund fr. 2'540'000.-. La raschun: Las investiziuns per il reservuar combra d'aua Turnigla (fr. 800'000.-) han ins spustau dil 2023 sin il 2024, perquei che la preparaziun ha cuzzau pli ditg. Plinavon han ins planisau investiziuns pli grondas per la sanaziun dalla fatschada dalla casa da scola da Trin (fr. 700'000.-), la sanaziun dalla Via Parlatsch (incl. illuminaziun) (fr. 370'000.-), l'illuminaziun da vias generala (fr. 120'000.-), il rempar per il dutg Bargis (fr. 80'000.-) e per la renovaziun dalla via d'uaul Purcs (fr. 150'000.-).

Il president communal arva la runda da discussiun.

Dalla populaziun vegn la damonda daco ch'ins hagi budgetau sut il punct 0210.3090.00 scolaziun e formaziun fr. 13'000.- (l'onn precedent fr. 5'000.-).

Il president communal informescha che l'actuara fetschi ina scolaziun da CAS che cuosta circa fr. 8'000.-. Supplementarmein ei era budgetada ina certa summa per la scolaziun e formaziun pusseivla dallas autras collaboraturas e dils auters collaboraturs.

La suprastanza communal propona d'approbar il preventiv 2024. Il preventiv vegn approbaus cun gronda maioritad.

3. Informaziun davart il plan da finanzas e d'investiziun 2024-2028

Il president communal informescha davart il plan da finanzas e d'investiziun 2024-2028. Il plan da finanzas dat ina survesta generala dil svilup dallas finanzas communalas a media vosta. Ils proxims onns vegn investiu sur tut en projects dil traffic/vias e la protecziun d'ambient e la planificaziun dil territori. La vischnaunca quenta mintgamai cun circa 1 miu. investiziuns ad onn per che l'infrastructura sappi vegnir mantenida bein.

Negin fa diever dalla runda da discussiun.

4. Determinaziun dil pei da taglia communal 2024

Il Cussegl grond dil cantun Grischun ha decidiu da sbassar il pei da taglia cantunal per 5% naven digl 1. da schaner 2024. La suprastanza communal vul buca suandar il Cantun. La suprastanza ha aunc adina la finamira da minimar ils deivets e da saver ademplir vinavon las incumbensas publicas sco quella da saver financiar investiziuns necessarias a moda segira. Plinavon ha la Regenza dil cantun Grischun annunziou da vuler far adattaziuns ella legislaziun davart la taglia naven digl onn da taglia 2025 / 2026. Quellas adattaziuns havessen lu in'influenza sin la taglia communal. Avon che sbassar il pei da taglia communal ston tuttas incumbensas publicas saver vegnir finanzadas senza far novs deivets e cun avunda liquiditad sco reserva per cuosts nunprevedi. Ils deivets ein da minimar ed ils cuosts da tscheins ein da tener bass.

La suprastanza communal propona da schar il pei da taglia era pigl **onn 2023** [LL1] tier 100% dalla taglia cantunala semplia.

Il president communal arva la runda da discussiun.

Dalla populaziun entra la remarca ch'il budget communal vegni fatgs memia «precaut». Ils davos quens annuals han mussau in gudogn. La vischnaunca stat finanziarmein bein e perquei fussi temps da sbassar il pei da taglia communal sin 95%.

Sin la damonda dallas consequenzas declara il president communal ch'ina reducziun da 5% dil pei da taglia purtass radund fr. 150'000.- pli paucas entradas el quen da gudogn.

Dalla populaziun vegn fatg attent sin il surpli da finanzas dil quen annual digl onn 2021 dad in miez milliun. Quei surpli duei vegnir risguardaus el proxim budget ed ins duei buca pli budgetar sistematicamein in surpli d'entradas.

La suprastanza communal ei dil meini resp. eis ei in fatg che la vischaunca da Trin ha deivets aunc memia aults per sbassar il pei da taglia. Cun ina reducziun dil pei da taglia sestauscha era igl esser liber da deivets e las reservas financialas per investiziuns imprevisiblas ein reducidas.

Dalla populaziun vegn fatg attent sin las reducziuns dils peis da taglia ellas vischnauncas vischinontas. Cheu ei la vischnaunca da Trin cun in pei da taglia da 100% dalla vart cara. Entras la carischia vegnan tscheins da locuziun, premias da cassas da malsauns etc. adina pli aults. Cun sbassar il pei da taglia vegness ins encunter a persunas che vivan al minimum dall'existenza.

Dalla discussiun seresultan duas propostas:

Proposta 1: reducziun dil pei da taglia da 100 sin niev 95%.

Proposta 2: reducziun dil pei da taglia da 100 sin niev 90%.

Ei vegn votau davart las duas propostas. Il resultat dalla votaziun ei il suandont:

proposta 1	proposta 2
28 vuschs	8 vuschs

Ei vegn votau davart la proposta 1 e la proposta dalla suprastonza communal. Il resultat dalla votaziun ei il suandont:

proposta 1	proposta dalla suprastonza communal
35 vuschs	23 vuschs

La radunonza communal ha approbau la proposta 1. Quei munta ch'il pei da taglia communal dalla vischnaunca da Trin vegn reduciv naven digl 1. da schaner 2024 sin 95%.

5. Sanaziun dalla fatschada dalla casa da scola da Trin, credit da fr. 785'000.-

Il president communal introducescha la tractanda. La sanaziun dalla fatschada dalla casa da scola ei gia dapi in temps en planisaziun. La sanaziun ei buca mo necessaria per raschuns opticas, mobein era per raschuns da segirtad ed ord vesta energetica. Il president communal surdat il plaid al menader da project Roland Auer.

Il menader da project presenta il project: La vischnaunca vul planisar a liunga vesta cun il baghetg e perquei far las investiziuns retenidas e necessarias vid il complex da scola. En in'emprema fasa han ins surluvrau ed endrizzau da niev il contuorn dil complex. Ussa duei la fatschada suandar en ina sanaziun gronda ciclica. Cheu ei la realisaziun historica dalla fatschada la basa per ina tala sanaziun. L'expressiun e la colur duein mo vegnir midadas a moda subtila. In'analisa dil stan dad oz dalla fatschada tras in restauratur ed ulteriuras persunas dil fatg han dau la basa per las mesiras da sanaziun projectadas. En quell'analisa ei semussau che la substanzia architectonica dil baghetg ei per il pli en in bien stan, denton era en in stan vegl. En special muossan las finiastras ed ils barcuns ed en ina dimensiun pli pintga ils posts-finiastra in basegns pli grond per ina sanaziun. Biars donns pli pigns vid la fatschada e scarp sco era infestiun bacteriala entras algas, bulius ed auters micro-organismes ein d'elavurar, han denton buca caschunau donns substanzials vid la fatschada.

Il project vul remplazzar las finiastras veglias da lenn, ils posts-finiastra ed ils barcuns duein vegnir sanai/remplazzai, la maulta e la colur duein vegnir remplazzadas completamein, vid las finiastras vegn montada ina protecziun encunter curdadas, las lingias electricas vegnan messas sut la maulta, canals da crudada vegnan remplazzai, il lenn dalla vart suten dil tetg vegn colorada da niev, reparatura dil mir al fundament dil baghetg, la fenestrada dadens, sanaziun dils sems ed amplificaziun/remplazzament da pusseivladads da stgirentar las stanzas da scola.

Tenor l'offerta eis ei da quintar cun cuosts da total fr. 785'000.- incl. TPV.

Il president communal arva la runda da discussiun.

Dalla populaziun vegn la damonda, sch'ins hagi gia dumandau offertas per saver far la proposta dils cuosts per la sanaziun. Il menader da project conferma ch'ins hagi schau far offertas approximativas.

Dalla populaziun vegn la damonda, sch'ina sanaziun dils barcuns seigi necessaria resp. sch'ins savessi buca gest demontar quels. Il menader da project declara l'impurtonza dalla restauraziun per saver mantener il character dalla casa. Il medem mument hagian ils barcuns in effect encunter la calira dalla stad. La casa da scola ei buca protegida, ei denton degna da vegnir mantenida.

Dalla populaziun vegn la proposta da spustar la fatschenta per schar examinar ina sanaziun termica detagliada dalla fatschada inclusiv in'isolaziun.

Il menader da project ha resumau ch'ins hagi considerau in manteniment dalla substanzia, il resc relevant dalla fisica dil baghetg, aspects dalla tgira da monuments, il consum d'energia ed ils cuosts. Or da questas ponderaziuns seigi seresultau il proect existent senza in'isolaziun dalla fatschada.

Dalla populaziun vegn la damonda, sch'ils cuosts per il scaldament dalla scola seigien enconuschents? Il president communal declara che la halla polivalenta e la casa da scola vegnien scaldadas dil medem sistem e ch'ins sappi perquei buca separar ils cuosts tenor baghetg.

Ei vegn fatg attent ch'ei detti bia daners da promoziun per la sanaziun dalla fatschada e dallas finiastras. La suprastanza communal ed il menader da project prendan per enconuschientscha quei.

Il president communal lai votar davart la proposta da metter anavos la fatschenta. Quella vegn refusada cun gronda maioritad e 7 abstenziuns.

La suprastanza communal propona d'approbar il credit da fr. 785'000.-. La proposta vegn approvada cun gronda maioritad.

6. Sanaziun dil reservuar combra d'aua Turnigla, credit da fr. 830'000.-

Il cau dil departament, Simon Schwarzenbach, introducescha la tractanda.

La situaziun da partenza entscheiva cun il rapport d'inspeziun digl Uffeci cantunal per la segirtad da victualias e per la sanadad d'animals (UVA) digl onn 2020. Tier las incumbensas digl UVA s'auda la survigilonza dalla qualitat d'aua e dall'infrastructura ed ils implonts corrispundents. Mendas eventualas vegnan ordinadas alla vischnaunca. L'examinaziun digl UVA ha mussau ch'ina sanaziun extendida dalla fontauna Turnigla ei da priosirar. Quella ordinaziun ha dau igl impuls per il rapport dalla situaziun actuala e l'elavuraziun d'in project preliminar cun il studi da variantas l'onn 2022 (collaboraziun cun Werk13 Ingenierue AG).

Il schaner 2023 ei la susprastanza communal sedecidida per la varianta «construcziun nova ed engrondiment dalla combra d'aua dil reservuar» incl. casa da schlegns. Per l'elavuraziun dil project en detagl sco era la publicaziun dallas lavurs necessarias ed igl accumpignament dalla procedura per la lubientscha da baghegiar ha la radunonza communal dils 13 da mars 2023 approbau il credit da projectaziun da fr. 46'000.-. La projectaziun en detagl, la publicaziun dallas lavurs (offertas e preventiv concretisau) sco era la procedura da lubientscha per ina realisaziun igl onn 2024 ein idas a fin igl atun 2023.

Cun la sanaziun ed igl engrondiment dalla tschaffada d'aua e dil reservuar vul ins contonscher il stan actual dalla tecnica. Mendas duein vegnir rugaladas a moda persistente ed a liunga vesta. Optimaziun dil reservuar areguard: cuoz dall'aua el reservuar, access alla combra dall'aua e dalla casa da schlegns, segirtad dallas collaboraturas e dils collaboraturs e buna manipulaziun dallas parts dil cundrez el manteniment e risguard dallas pretensiuns higienicas.

Ils cuosts per las lavurs per ils baghetgs ed il tgamunadi secumponan da fr. 641'000.-, dalla reserva (ca. 20%) da fr. 126'000.- incl. TPV da fr. 63'000.- e muntan a total fr. 830'000.-.

Il president communal arva la runda da discussiun.

Dalla populaziun vegn la damonda co ch'il material da construcziun vegni transportaus tier il plazzal. Furniziuns da material sur la via savessen caschunar donns pli gronds vid la via. Il cau dil departament informescha che la gronda part dil material vegni sgulada al liug e ch'il transport sur la via dueigi vegnir tenius aschi minims sco pussaivel.

Dalla populaziun vegn fatg attent alla proximitad dil reservuar e la combra d'aua dall'ovra electrica Mulin e dumandau tgei influenza che quei hagi sin la producziun d'electricitad. Il president communal informescha ch'il project seigi vegnius elavuraus risguardond la substanzia dalla combra d'aua e che Flims Electric, sco gestiunaria dallas ovras Mulin, seigi involvida el project.

La suprastanza communal propona d'approbar il credit da fr. 830'000.-. La proposta vegn approvada cun gronda maioritad.

7. Ovras electricas Zervreila SA (KWZ); damonda da renovar la concessiun e decisiun davart igl ulteriur proceder en connex cun la nova regulaziun dallas relaziuns da concessiun

Il president communal introducescha la tractanda. La KWZ consista da plirs lags da fermada e reservuars ed ei in dils pli gronds indrezs dad ovras electricas el cantun Grischun. La cumpart dalla vischnaunca da Trin alla concessiun da diever d'aua corrispunda a 0,14%. La concessiun va a fin ils 31 da december 2037. La KWZ ha dumandau las vischnauncas da renovar la concessiun vertenta.

La corporaziun dallas vischnauncas da concessiun e la Regenza dil cantun Grischun han en mira da refusar la damonda. Il potenzial dils indrezs d'ovras electricas ei fetg interessants e corrispunda alla strategia da forza hidraulica dil cantun Grischun. Cun refusar la damonda salvan las vischnauncas ed il cantun tuttas opziuns.

Sche la populaziun suonda quella proposta, duein la preparaziun dallas basas dalla concessiun, la structura da participaziun e la realisaziun dalla curdada a tschep vegnir semtgadas. Cun approbar la proposta vegnan ils ulteriurs detagls elavurai.

Il president communal arva la runda da discussiun.

Dalla populaziun vegn la damonda, sch'il cantun seigi participaus?

Il president communal conferma quei. Il cantun ha gia saviu cumprar ina cumpart ord la concessiun. Gia 30% ein el possess dil cantun / dallas vischnauncas. Il cantun ei perquei gia involviu fetg ferm.

Proposta 1:

La suprastanza communal propona da,

- a. refusar la damonda dallas Ovras electricas Zervreila SA dils 8 d'avrel 2021 da renovar la concessiun vertenta;
- b. da comunicar alla requirenta che la vischnaunca da Trin seigi buca pronta da renovar la concessiun vertenta.

Proposta 2:

La suprastanza communal propona,

en cunvegnientscha cun la corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras electricas Zervreila, da vegnir incumbensada cun la realisaziun da tuttas mesiras en vesta ad in diever futur dallas forzas hidraulicas els indrezs existents dall'ovra electrica dalla KWZ.

Omisduas propostas vegnan approbadas cun gronda maioritad.

8. Varia

La suprastanza communal informescha:

Per l'ustria al Lag la Cresta han ins anflau cun Eliane Steingruber ina nova affittadra naven dalla stad 2024. Dunna Steingruber meina durant igl unviern in menaschi al Flumserberg.

Il contract per il salun da coiffeur ei vegnius prolungaus per in miez onn. Perquei che l'affittadra actuala ei il mument egl'exteriur ei il salun actualmein serraus. Suentersiu retuorn dat ei ina nova analisa dalla situaziun.

L'exposiziun da cooperaziun dalla revisiun totala dalla planisaziun dil territori ei a fin. Ver 50 propostas ein entradas. Quellas vegnan ussa sortidas ed elavuradas. Avon ina publicaziun per mauns dalla radunonza communal vegnan quellas respundidas. La finamira ei da saver votar la primavera ni il pli tard il zercladur davart la revisiun totala.

Suenters la votaziun davart il credit brut per la meglieraziun totala igl uost ei vegnida decretada la decisiun dil departament. Aschia manca mo aunc il conclus davart la subvenziun dalla Regenza dil cantun Grischun e dalla Confederaziun per saver entscheiver il 2024 cun la realisaziun.

La nova cumparsa dalla vischnaunca da Trin semuossa cun diversas novas inscripziuns en vischnaunca e cun las novas paginas-web. Cun il concept da comunicaziun approbau vegn introduciu il suandont: per exempel dat ei en avegnir in'occurrentza annuala per interprendiders che senumna «forum» ed in'ura

da consultaziun «dialog» cun il president communal per habitontas e habitonts, per secund-dimorants, uniuns euv.

Il president communal dat alla populaziun la caschun da plazzar sias supplicas/remarcas sut varia.

Dalla populaziun vegn la suandonta supplica: La signalisaziun dalla sdrema da peduns a Trin Vitg tier il Volg ei buca cuntenteivla. Malgrad igi apparat da mesirar il tempo van ils vehichels memia spert. Ina proposta per megliurar la segirtad per ils affons che traverseschan la via fuss dad installar in'ampla. Il president communal informescha che quella situaziun vegni tematisada ella elavuraziun dil concept da menaschi e concepziun che duei examinar la situaziun generala dil traffic el center dil vitg.

Dalla populaziun vegn la remarca che Trin Digg hagi in scamond general da carrar per camiuns cun ina peisa da sur 18 tonnas. Tuttina detti regularmeim situaziuns che habitontas e habitonts stoppien gidar ils manischnzs dils camiuns dad ir anavos cun lur vehichels. La proposta dalla populaziun ei da tschentar ina tabla supplementara ch'ei pli veseivla. Il president communal informescha che propostas en caussa signalisaziuns sin vias cantunales stoppien vegnir inoltradas al Cantun. Ins vegni a plazzar las indicaziuns corrispudentas.

La populaziun damonda tgei che seigi il stan dil surpassadi Felsbach.

Il president communal informescha che la damonda da finanziaziun dil project sur- resp. sutpassadi seigi inoltraus el program d'aglomeraziun dalla 4. generaziun. Tenor impuls alla penultima radunonza communal han ins examinau la varianta d'in sutpassadi. La realisabladad han ins examinau e constatau ch'in sutpassadi fuss buca bia pli cars. Ulteriurs sclariments e la projectaziun detagliada ein aunc pendants. La realisaziun ei denton buca planisada avon il 2026/2027.

Dalla populaziun vegn la remarca ch'il tschabergal tier la zona dalla scola, cura ch'ins vegn neu dil sutpassadi, seigi allontanaus e che quei caschun situaziuns malsegiras pils affons. Ei vegn empermess ch'il tschabergal provisorio duei vegnir montaus aschi spert sco pussaivel. Ina sliigiaziun definitiva vegn encurida en cumbinaziun cun la renovaziun dalla fermada dalla posta che duei esser accessibla era per persunas cun in impediment.

Allas 22:05 concluda il president communal la radunonza.

Trin, ils 14 da december 2023

il president communal:

l'actura:

Maurus Cafilisch

Olivia Buonvicini